

[Helga Pedersen.]

overvejelse må, som jeg har sagt det under tidligere debatter, vægten lægges på dette, at biografvirksomhed er et erhverv med visse særtræk, som følger af filmens betydning som kulturfaktor, og det væsentlige for erhvervet er, at det kan levere en vare, der kan underholde, gavne og fornøje et publikum, et publikum, der betaler og er villigt til at betale en passende pris for denne vare.

Dernæst nogle bemærkninger om filmsfonden. Dens historie er et tydeligt bevis for, hvad jeg indledningsvis sagde om biograflovens levetid. Oprettet som en slags pioner i filmforevisningspolitikken har denne institution i en årrække tjent sine formål. Man så i 1938 en chance for gennem filmen at skaffe penge på en fiks måde, absolut lovlig naturligvis, til almennyttige formål, og i denne pulje kom også formål, der var filmen helt ivedkommende. Men med mange penge i kassen gik det jo endda. Enhver, der har været medlem af finansudvalget, kender den kinesiske æske, der hedder fordeling af filmsfondens midler, og de, der har haft hvervet som justitsminister eller undervisningsminister eller har været ansat i et af disse ministerier, kender det tovtrækkeri, der går forud for æskens indsendelse til godkendelse i finansudvalget. Men i dag er filmsfonden i likviditetskrise; dens økonomi er afgjort svækket; en sanering er bydende nødvendig.

Saneringen foreslås gennemført på den måde, at nogle af de traditionelle modtagere af tilskud fra fonden overføres til ordinære bevillinger. Nogle formål forsvinder helt, f. eks. teaterformål, der er varetaget på anden måde. Andre tilgodeses kun delvis; f. eks. går filmcentralens udgifter ved driften jo over til det ordinære budget, medens filmskøb m. v. ifølge lovforslaget bliver under fonden. Stipendierne søges udvidet til også at omfatte uddannelse på de særlige filmskunstneriske og tekniske områder.

I mit parti er vi tilbøjelige til at mene, at det bør overvejes at afskaffe denne særlige offentlige kasse. Man kan vel ikke tale om en egentlig sanering, når den foreslåede foranstaltning alene består i at flytte nogle udgifter fra én offentlig kasse til en anden. De formål, der bliver tilbage, synes i

nogen grad tilfældigt valgt, nemlig under hensyn til hvad der kan dækkes af de midler, der nu kommer ind, og den lille formue, man har.

Det er naturligvis ofte bekvemt for en minister at have en særlig offentlig kasse under sin administration. Det giver som regel en større bevægelsesfrihed med hensyn til midlernes anvendelse, men ordningen stemmer ikke med den principielle holdning, der i dag er overvejende i bevillingssager. Jeg skulle tro, at det ville være heldigt eller rigtigst, at pengene til de berettigede formål, filmsfonden hidtil har bidraget til, søgtes bevilget på sædvanlig måde, og at de afgifter, filmserhvervet skal afgive til statskassen, så gik direkte ind i statskassen.

Jeg vil gerne understrege, at jeg har intet at indvende imod, at vi opretholder en statens filmcentral, at vi lovfæster et statens filmmuseum, og at vi giver midler i langt videre omfang end hidtil til nyttig kortfilmsproduktion. Jeg er enig med den højtærede minister i, at behovet for disse kortfilm er meget stort i dag, og det er en offentlig opgave, det er et led i oplysningens tjeneste at få dækket dette behov.

Et par af de formål, som lovforslaget angiver, er jeg i tvivl om berettigelsen af. Jeg er noget i tvivl om, hvorvidt det er berettiget at have disse særlige bestemmelser om pensioner og understøttelser, efter at lovgivningen på anden måde har taget vare på disse spørgsmål, og jeg ser med nogen skepsis på lovforslagets § 14, hvorefter der kan tilstås understøttelse af filmsfonden til en bevillingshaver, der opsiges, som det hedder, mod sit ønske. Det kan være vanskeligt at operere med dette begreb i praksis, og man kan vel sige, at man ikke kan få både i pose og sæk. Vælger man at søge begunstigelsen at blive bevillingshaver, får man jo — præsumptivt da — en betydelig fordel, og siges man op af ejeren af ejendommen, der, som det anføres i bemærkningerne, skal have selvbetjeningsbutik i hele ejendommen, så må bevillingshaveren dele skæbne med cykelhandleren, som må ud og se sig om efter andre lokaler, og man må som bevillingshaver nøjes med den beskyttelse, lejeloven giver, altså eventuelt søge erstatning efter lejelovens regler.

Hvad endelig angår det formål, der be-